Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 310 Sâmbătă 11 Noembrie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

VERIFICAREA PUTERILOR

Vremile excepționale, cum sunt cele de azi, în care se împletesc destinele statelor europene, cu repercusiuni mai intense sau mai reduse și asupra celor din restul continentelor, sunt un prilej prețios de verificare a capacității fiecăruia din ele de a face față nouilor nevoi sporite. In lumina acestor împrejurări, ca într'o balanță de precizie, putem urmări părțile tari și părțile slabe, excedentele ca și lipsurile din inventarul mijloacelor noastre și mai ales din modul cum înțelegem să le folosim și să le gospodărim.

Avem privilegiul, noi, românii, de a trăi pe un pământ blagoslovit de Dumnezeu cu atâtea daruri naturale câte ne-ar ajunge să ne numărăm printre cele mai fericite popoare ale lumii și să îndestulăm și pe alții din prisosul nostru.

Iată că, numai în ce privește unele produse ale țarinei, România dă cea mai mare producție de porumb din Europa (fără Rusia) și ocupă locul al 4-lea în producția europeană de grâu cu 4.400.000 chintale (în 1939) și cu 4.821.000 chintale (anul trecut), înaintea noastră fiind Italia (cu 8.000.000 chint.), Franța (cu 7.500.000) și Germania, inclusiv Austria și Protectoratul Boemiei și Slovaciei (cu 6.271.000 chintale).

In ciuda acestei situații, randamentul agricol al României este totuși foarte scăzut, întrucât, ca producție pe hectar, figurăm în coada țărilor producătoare.

Când vom izbuti să organizăm economia noastră agrară și să introducem sisteme perfecționate de cultură, sămânță selecționată în raport cu condițiunile regionale ale solului și climatului, etc., randamentul producției noastre agricole va fi cel puțin dublu decât cel pe care-l avem azi.

Dar chiar în situația actuală, avantajul nostru este netăgăduit, datorită faptului că solul nostru ne procură toate produsele alimentare esențiale existenții, ba cu prisosuri importante, pe care le putem valorifica pe piețele străine, creindu-ne mijloace de plată în afară, cu care să ne procurăm dela alții ceeace ne lipsește.

Zăcămintele de petrol de care dispunem ne creiază de asemeni o situație de invidiat — mai ales în actualele împrejurări, când am rămas singura țară europeană cu prisosuri exportabile de petrol, Rusia venind în urma noastră. Avem apoi prisosuri în lemn, cărbuni, vite, deopotrivă de indispensabile nevoilor interne și deopotrivă de căutate în afară.

Și avem, în fine, minereuri diverse, care, printr'o exploatare și o industrializare rațională ne-ar putea acoperi poate toate nevoile consumului intern.

Situația geografică excepțională și mai ales poziția pe care o avem azi față de statele în conflict, ne asigură deasemeni un schimb din cele mai active și ferit aproape cu totul de riscuri, nu numai cu majoritatea statelor neutre, dar și cu statele din ambele tabere beligerante.

Rămâne acum pe seama priceperei și vredniciei noastre, ca să tragem toate foloasele cu putință de pe urma elementelor pozitive din inventariul posibilităților de care dispunem azi și ca să ne împlinim toate lipsurile și să îndreptăm toate părțile subrede sau negative din potențialul nostru economic, gospodăresc și organizatoric.

Dați pentru copiii Țării!

Din inițiativa d-lui ministru al sănătății, general dr. N. Marinescu, s'a început la noi o frumoasă operă de ajutorare a familiilor nevoiașe și împovărate de copii, prin creearea cantinelor școlare. Fondul de întreținere a acestor ospătării, destinate mai ales satelor unde problema subalimentației ia aspecte îngrijorătoare, e adunat din subvenții și contribuțiuni benevole venite din partea celor cu dare de mână și cu iubire de țară.

De sigur, opera aceasta răspunde unei adânci nevoi materiale în pragul iernii, care se anunță sub semne grele, dar ea are mai ales o înaltă semnificație morală. Din gestul generos al daniei se desface floarea albă a milei și a dragostei creștine de cei în suferință și se desprinde o pornire ocrotitoare față de viitorul neamului nostru. Trebue să ne bucure, așa dar, că în vremuri ca acestea sentimentul solidarității sociale și naționale se manifestă cu atâta tărie și în forme atât de pure.

Apelul d-lui ministru Marinescu a avut, cum era și de așteptat, un larg ecou în inima Suveranului țării. Cunoscând lipsurile supușilor nevoiași, Majestatea Sa Regele a donat pentru fondul cantinelor importanta sumă de 2.500.000 lei. Suma va fi împărțită între cele zece ținuturi.

Gestul Majestății Sale Regelui Carol II trebue să fie pildă vie pentru toți românii.

Să dăm, deci, pentru copiii care ne mor neștiuți prin cătunele României!

ERUPȚIA VULCANULUI ETNA

Roma, 8 (Rador). — *Se anunță din Catana că vulcanul Etna a intrat, pe neașteptate, în activitate.*

O imensă lumină roșiatică învăpăiază văzduhul deasupra craterului principal al vulcanului, ca în ajunul marei erupții din 1928.

Regele Norvegiei aderă la apelul de pace

Oslo, 8 (Rador). — Regele Haakon al Norvegiei a trimis următoarea telegramă Reginei Wilhelmina a Olandei și Regelui Leopold al Belgiei:

„Ader din toată inima la apelul de pace adresat de Majestatea Voastră guvernelor țărilor beligerante.

Imi exprim speranța sinceră că acest apel va duce la negocieri amicale și la o pace justă și durabilă".

INIȚIATIVA DELA HAGA

de I. LUGOSIANU

Intâlnirea Regelui Leopold al Belgiei și Reginei Wilhelmina a Olandei la Haga ca și inițiativa luată de cei doi Suverani ai acestor țări neutre de a-și oferi bunele oficii beligeranților pentru căutarea elementelor unui acord eventual se produce într'un moment, în care o mediațiune de pace nu mai era așteptată de nicăeri. Surprinderea generală, pe care a provocat-o această ofertă, atât la Puterile beligerante, cât și în opinia internațională neutră, pare a dovedi că ea nu este rezultatul niciunei intervenții din afară, ci mai de grabă ecoul dorinței sincere de pace a celor doi Suverani, ca și al ingrijorărilor, pe care apropierea teatrului de război li le inspiră pentru viitorul țărilor lor.

Trei constatări de căpetenie se desprind din comunicatul oficial publicat după terminarea convorbirilor dela Haga. Inițiativa celor doi Suverani nu este numai un act personal al lor, ci și o hotărâre a guvernelor respective, căci amândoi erau însoțiți de miniștrii lor de externe, care au luat parte la discuțiuni. In al doilea rând, spre deosebire de apelurile la pace făcute până în prezent, telegrama celor doi șefi de Stat este o ofertă pozitivă de mediațiune făcută beligeranților. In fine, inițiativa constitue — precum ține să precizeze comunicatul — „o nouă confirmare a unității și solidarității dintre Olanda și Belgia", afirmațiune cu atât mai interesantă, cu cât ea este făcută pentru prima oară și privește de sigur deopotrivă comunitatea de vederi a celor două țări, nu numai în legătură cu încercarea lor de pace, ci și cu atitudinea lor eventuală față de o primejdie din afară.

Convingerea, care insuflețește pe cei doi Suverani este că oferind beligeranților bunele lor oficii, înainte ca războiul să înceapă cu toată violența, își îndeplinesc o datorie nu numai față de popoarele lor, ci și în interesul lumii întregi. Motivele, care i-au îndemnat să ia o asemenea inițiativă, sunt, după cum se arată în telegrama celor doi Suverani, pe deoparte că beligeranții au declarat că nu ar refuza să examineze bazele raționale și sigure ale unei păci durabile, iar pe de altă parte că țările în război n'ar avea putința să se pună direct în legătură pentru a-și preciza și apropia punctele lor de vedere. In speranța că oferta lor va fi primită, Regele Belgiei și Regina Olandei propun ca metodă pentru atingerea acestui scop să caute elementele unei înțelegeri, atât prin mijloacele lor proprii, cât și prin sugestiile făcute de beligeranți.

Presa țărilor beligerante ca și a celor neutre a primit în general inițiativa dela Haga cu un sentiment de surprindere, de scepticism și totodată de simpatie, stimă și respect pentru încercarea de pace a celor doi Suverani. Aceasta apare mai limpede în motivele și scopurile ei, dacă este situată în cadrul general al politicii Statelor neutre din imediata apropiere a teatrului de război.

O strânsă comunitate politică există între Belgia și Olanda pe deoparte și Statele din grupul Oslo pe de altă parte. Tuturor li se pun aceleași probleme ; toate sunt supuse acelorași preocupări și urmăresc același obiectiv, care este menținerea neutralității, adică în fond a integrității și a independenței lor. S'ar părea că asemănarea dintre poziția Statelor Scandinave și Finlandei și aceia a Țărilor de Jos e mai mult decât o simplă coincidență. Cele dintâi au examinat chestiunea solidarității lor cu prilejul negocierilor dintre Soviete și Finlanda ; Belgia și Olanda au exprimat la Haga aceiași problemă, pe deoparte în urma blocadei riguroase a Puterilor occidentale, pe de altă parte în urma atitudinii din ce în ce mai energice a Germaniei, care prin presă consideră Statele neutre răspunzătoare de severitatea blocadei anglo-franceze, invinuindu-le că fac jocul politicii britanice. Incordarea a devenit destul de serioasă în ultimele zile și telegramele agenților de presă occidentale vorbesc chiar de concentrări de trupe germane la granița olandeză și de intensificarea măsurilor de apărare în Olanda și Belgia. In afară deci de voința lor de pace generală, care ar soluționa problema neutralității lor, preocupările inspirate de această tensiune pot fi ele la origina inițiativei belgo-olandeze.

Dacă judecăm după toate manifestările publice ale conducătorilor responsabili ai politicei țărilor beligerante, posibilitatea unui compromis între punctul de vedere german și cel anglo-francez apar foarte șubrede. Cancelarul Hitler, ca și d-nii Chamberlain și Daladier au expus cu tărie, în ultima lună, concepțiile lor respective despre pace. Nu există între ele margine pentru o înțelegere. Ele par pentru moment ireductibile și nu se vede în ce măsură intervenția celor doi Suverani le-ar putea apropia. In chiar ziua inițiativei de la Haga, Lord Halifax, prin cuvântarea sa la radio, dădea parcă un răspuns negativ anticipat ofertei belgo-olandeze. Departe de a se fi împuținat greutățile unei păci de compromis par dinpotrivă a fi sporit, în săptămânile din urmă. Aceasta reese dealtfel și din discursul rostit ieri de d. Hitler la München.

Problema păcii de astăzi nu este de a găsi un mediator, ci de a găsi în fond posibilitățile de înțelegere între țările în război.

In situația de azi, încrederea reciprocă între beligeranți lipsește în măsură prea largă pentru a face posibilă o pace, pe care sentimentul o dorește, dar logica faptelor o exclude. In ciuda acestui scepticism general, inițiativa Suveranilor Olandei și Belgiei păstrează totuși o deosebită valoare morală și politică, atât prin încrederea, pe care ei o manifestă în sorții de izbândă ai păcii, cât și prin afirmarea hotărîtă a solidarității dintre națiunile lor.

Belgia și Olanda iau măsuri militare

Bruxelles, 8 (Rador). Agenția „Stefani" anunță că autoritățile militare belgiene procedează la numeroase concentrări. Toate mijloacele de transport publice și private au fost rechiziționate, în special în regiunea din nord. Unități însemnate, cu artilerie și arme automate au fost masate la frontiera belgo-olandeză.

După știri din Olanda, se intensifică lucrările de apărare la granița olando-germană și se iau măsuri pentru o eventuală inundare a nouii zone din Olanda.

Toate aceste măsuri sunt considerate ca având un caracter de precauție.

Se subliniază că intervenția Suveranilor Belgiei și Olandei a fost primită favorabil de presa germană, spre deosebire de ziarele engleze și franceze care au făcut proorerii o primire rece.

IN BELGIA DOMNEȘTE MARE NELINIȘTE

Bruxelles, 8 (Rador).. Corespondentul agenției „Havas" transmite :

Neliniștea ce domnește aici de 48 de ore și care se exprimă liber în toate cercurile n'a fost câtuși de puțin potolită prin indicațiile primite ieri și azi asupra rezultatelor călătoriei Regelui Belgiei și asupra primelor reacțiuni din capitalele străine.

Sentimentele cercurilor conducătoare se întrevăd din articolul de fond al ziarului „Le Soir". Acest articol este publicat în urma comunicărilor făcute noaptea trecută de d. Pierlot într'o reuniune privată cu directorii de ziare.

După ce constată că situația este gravă, ca urmare a concentrărilor de trupe germane și a campaniilor presei germane contra Belgiei și Olandei, ziarul încheie : „Dacă am fi atacați, în disprețul angajamentelor solemne date în 1937 și repetate în ajunul războiului, ne-am bate fără nicio șovăire, dar de data aceasta cu mijloace înzecite. Trăim un moment crucial, care poate fi decisiv pentru destinul nostru imediat".

Guvernul francez a luat contact cu cel britanic

Paris, 8 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" află că d. Lebrun a primit telegrama Suveranilor Belgiei și Olandei Marți seară la ora 21.

Guvernul francez a luat imediat contact cu cel britanic pentru a discuta oferta de mediațiune în vederea păcii și pentru întocmirea răspunsului.

Citiți la rubrica telegramelor:

Cum e privită propunerea de pace

D. HITLER VORBIND

Muenchen, 9 (Rador). — Miercuri seară s'a comis un atentat împotriva cancelarului Hitler la Muenchen la Buergerbraeukeller.

Sunt 6 morți și peste 60 de răniți.

Iată relatarea oficială a agenției D. N. B. asupra modului cum a fost săvârșit atentatul:

Fuehrerul a sosit Miercuri seară la Muenchen pentru o scurtă vizită, cu ocazia ceremoniei comemorative a veteranilor partidului.

La Buergerbraeukeller în locul d-lui Rudolf Hess a vorbit însăși Fuehrerul.

Problemele de stat au forțat pe cancelarul Hitler să se înapoieze la Berlin chiar în cursul nopții. Din această cauză el a părăsit întrunirea mai de grabă decât se aștepta și a plecat la gară pentru a lua trenul.

Puțin timp după plecarea Fuehrerului s'a produs o explozie la Buergerbraeukeller.

Sunt 6 morți și peste 60 de răniți.

Atentatul, care după rezultatele primei anchete a fost comis de agenți străini, a provocat o indignare nemai pomenită la Muenchen.

O primă de 500.000 mărci va fi plătită acelora care vor descoperi pe autorii atentatului.

D. Rudolf Hess s'ar găsi printre victimele exploziei

Amsterdam, 9 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" anunță din Berlin:

După informații neconfirmate oficial, primite dela Muenchen, d. Rudolf Hess, înlocuitorul permanent al Fuehrerului la conducerea partidului național-socialist și ministru al Reichului, s'ar găsi printre victimele exploziei ce s'a produs Miercuri seară la Muenchen la Buergerbraeukeller.

Comentariile ziarelor germane asupra atentatului

Berlin, 9 (Rador). — Agenția „DNB" transmite :

Primele ziare apărute Joi dimineață nu publică încă știrea relativă la atentatul dela Buergerbraeukeller din Muenchen, fiindcă știrea a fost primită foarte târziu în timpul nopții.

Numai ziarul „12 Uhr Blatt" publică până acum știrea.

Ziarul declară : Nu există îndoială că de acest atentat este răspunzător „Intelligence Service britanique". Totdeodată când englezii au în fața lor oameni care refuză să se supună scopurilor lor și politicii lor de oprimare, ei au pus la cale atentate sau accidente misterioase de automobil. Din întâmplare bombe fac explozie sau gloanțe de revolver se „rătăcesc". Istoria colonială engleză și istoria hegemoniei mondiale engleză este plină de exemple care dovedesc aceste constatări. Acum însă calculele englezilor sunt complet false. Acum se va interveni în mod radical și cu toată energia germană împotriva inamicilor statului cari cred că la adăpostul lui „Intelligence Service" pot să-și continue activitatea lor condamnabilă în Germania.

*

Berlin, 9 (Rador). — *Agenția DNB transmite :*

„Deutscher Dienst" *scrie următoarele cu privire la atentatul dela Buergerbraeukeller:*

Aseară, când am primit știrea despre atentatul dela Buergerbraeukeller din Muenchen, toți am rămas înlemniți pentru câteva clipe. Dar apoi noi am mulțumit din toată inima soartei : Fuehrerul trăiește.

Plini de respect noi ne plecăm capul în fața sicrielor morților căzuți în cea mai recentă acțiune. Ei au murit, în sensul literal al cuvântului, pentru Fuehrer. Aceasta fiindcă atentatul nu era îndreptat decât împotriva lui. S'a căutat să-l asasineze fiindcă astfel se credea că se lovește în însăși inima Germaniei.

Cine sunt asasinii : Azi noi nu știm încă în amănunt cum s'a pregătit această crimă și cum ea a fost posibilă. Dar noi știm un lucru : instigatorii, aceia care au dat bani și care sunt capabili de o ideie atât de odioasă, sunt tot aceia care au mai folosit întotdeauna asasinatul în politică. Ei sunt agenții lui Intelligence Service. In spatele lor se găsesc cei care au împins la război în Anglia și organizația mondială evreiască. Niciun eveniment nu poate să sporească mai mult decât această încercare de a fi asasinat Adolf Hitler hotărârea fermă a guvernului german, voința neclintită a poporului german de a învinge și fidelitatea pe care fiecare dintre noi o avem față de Fuehrer.

Dar Anglia ne va cunoaște. In fața sicrielor morților noștri jurăm că nu ne vom opri la jumătatea drumului. Națiunea germană intră bine pregătită în lupta care va începe. Până acum noi am mai cruțat încă pe inamicii statului, dar cu începere de azi ei vor fi tratați într'un mod care-i va pune în imposibilitate să amenințe viața și securitatea național-socialiștilor.

Acum vor fi tratați într'un chip cu totul nou toți acei oameni cari comit crime în schimbul aurului englezesc. Atunci când privirea este îndreptată către inamic nu trebuie să existe nicio amenințare ce ar putea veni din spate. Anglia să înțeleagă bine : noi suntem hotărâți să nu scăpăm din ochi inamicul. După această crimă noi știm că lupta este totală.

Cum a explodat mașina infernală

Muenchen, 9 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite :

Știrile despre atentatul comis Miercuri seară în sala istorică a berăriei celebre din Muenchen, care a fost leagănul mișcării național-socialiste s'au răspândit foarte repede.

La scurt timp după plecarea Fuehrerului, care a pronunțat discursul său, o mașină infernală a făcut explozie, omorând 6 național-socialiști din vechia gardă a cancelarului Hitler și rănind alți 60 veterani național-socialiști.

Poliția a barat imediat toate străzile dela periferie, controlând în mod sever toate automobilele și pe toți pietonii.

Joi dimineață orașul prezintă aspectul său normal.

Deocamdată numele victimelor nu sunt cunoscute.

Poliția caută să descopere pe autorii atentatului.

Sărbătorirea zilei numelui Măriei Sale Marelui Voevod Mihai

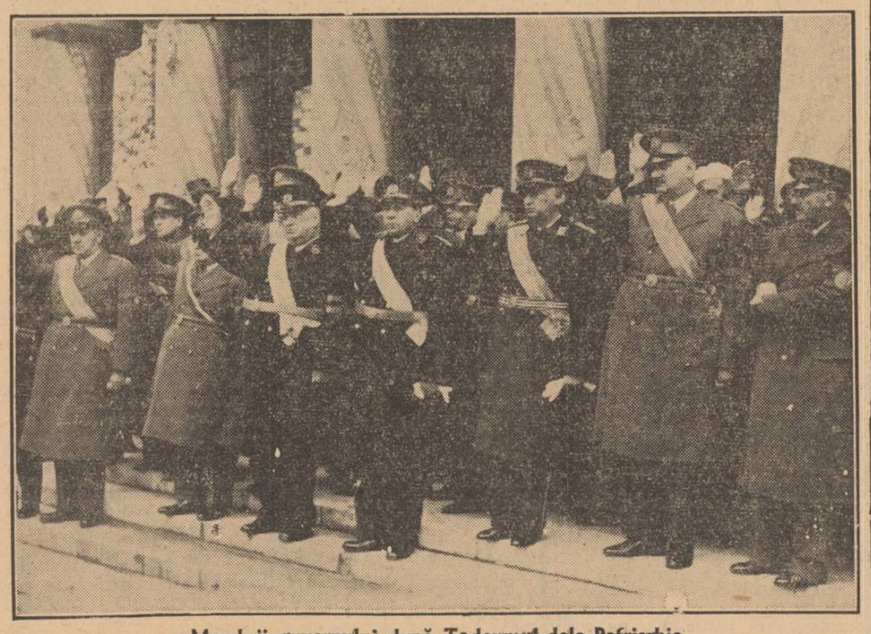

Membrii guvernului după Te-Deum-ul dela Patriarhie.

Generalul Viconte Gort, comandantul forțelor engleze din Franța, inspectând cantonamentele engleze. In fotografie generalul Gort (al doilea din dreapta, în primul plan) este urmat de ducele de Windsor și de ofițerii statului său major